

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 349.6(100)

ПРОТИДІЯ ЗМІНИ КЛІМАТУ ЯК СКЛАДОВА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Харчук О. О., кандидат юридичних наук, доцент (kharchuk_alex@ukr.net)
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

На сьогодні питання протидії зміні клімату – невід’ємна складова світової безпеки. Людство здійснює пошук шляхів подолання кліматичних змін, розробки механізмів контролю за такими змінами, встановлення мінімальних стандартів у обмеженні негативного впливу на навколишнє середовище і пошуку шляхів поєднання глобально-ресурсного потенціалу з необхідною якістю навколишнього середовища. Водночас тенденції кліматичних змін засвідчують наростання негативних явищ.

Питання протидії зміні клімату стало предметом інтенсивних міжнародних переговорів протягом останніх десятиліть. Непередбачувані кліматичні зміни призвели до усвідомлення потреби всебічного вивчення і розроблення цієї проблеми як на міжнародному, так і на національному рівнях. Міжнародно-правове регулювання питання засвідчує, що протидія зміні клімату – складний, різновекторний і комплексний виклик, який потребує дієвих механізмів не лише спрямованих на створення новин норм, а й на відповідальність за їх невиконання.

Одним із наріжних каменів у протидії кліматичним змінам залишається питання міжнародної відповідальності за такі дії. Найважче встановити причинно-наслідковий зв'язок в окремо взятому випадку, оскільки, зазвичай, негативний вплив на навколишнє середовище має комплексний і важковідстежуваний характер. До прикладу, розв'язання війни Російською Федерацією проти України 24 лютого 2022 р. призвело до зростання викидів CO₂

в атмосферу внаслідок виникнення пожеж, значної міграції населення, необхідності використання великих обсягів паливно-мастильних матеріалів, забруднення навколишнього середовища через безпосереднє ведення бойових дій, зростання рівня використання викопного палива, руйнування цілісної системи гідrorесурсів, нецільового використання енергогенеруючих об'єктів агресорами чи завдання по них ракетних ударів тощо.

На сьогодні актуальним стає питання залучення приватних інвестицій в екологічні проекти. Цей процес потребує створення дієвого механізму виділення коштів для протидії змінам клімату. Один з можливих напрямів втілення цієї ініціативи може полягати у створенні міжнародного фонду із залучення коштів та може стати дієвим механізмом для держав, які потребують таких інвестицій. Саме 2023 рік має стати роком, коли держави планують створити такий механізм під час проведення 28 Конференції сторін (COP 28) Рамкової конвенції ООН (із) зі зміни клімату (РКЗК ООН, 1992 р.), яка має пройти у листопаді 2023 р. Основними напрямками обговорень вочевидь можуть стати: пом'якшення наслідків: як держави скорочують свої викиди; адаптація: шляхи пристосування у поєднанні з допомогою іншим державам; кліматичне фінансування; вплив війни Росії в Україні на клімат, що призвело до глобальної інфляційної, енергетичної і продовольчої кризи та інші.

Усе частіше на порядку денному виникає питання кліматичної дипломатії. Саме проблема зміни клімату безпосередньо визначила необхідність розвитку цього напрямку дипломатичних відносин. Саме дипломатія має стати одним із складових механізму досягнення мети через формування політичної волі держав. Водночас логічним продовженням кліматичної дипломатії має бути впровадження відповідних ініціатив на національному рівні. Наша держава активно долучається до цього питання. Так, у грудні 2016 р. Уряд України схвалив Концепцію державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року. Вочевидь реалізація останньої безпосередньо залежатиме не лише від міжнародно-правових зобов'язань нашої держави, а й від її фактичних можливостей.